

LAIKAS

"EL TIEMPO"
 SEMANARIO LITUANO
 Mendoza 2280
 Avellaneda, Bs. Aires
 1951. X. 15
 IV M. * Nr. 54

Naujas skandalas Vilniuje

Rugsėjo 8 d. Vilnių supurtė bombų sproginiai. - Gedimino bokšte pakilo Lietuvos Trispalvė. - Naktį liepsnojo laužai.

Rugsėjo 8 d. — Tautos šventės proga — Vilniuje įvyko bolševikams visai nelauktų dalykų. Pačiam vidurdienu sprogo keletas bombų, o Gedimino bokšte vietoj kažkur dingusios raudonosios vėliavos staiga suplevėsavo lietuviškoji Trispalvė.

O buvo taip. Rugsėjo 8 d. bolševikai sugalvojo švesti vadinamą "Taikos Dieną". Nuo pat ryto gatvės buvo apkarstytos raudonomis vėliavomis ir Rusijos bolševikų paveikslais. Gatvių sankryžose nuo 6 val. ryto radio garsintuvai skelbė iškilmių tvarką ir "taikos" šū-

kiaus. Apie 10 val. iš miesto ir plačių apylinkių suvartyti fabriky darbininkai ir kolchozinkai pradėjo žygiuoti iš geležinkelio stoties aikštės pro Aušros Vartus ir katedrą į Lukiškių aikštę. Kai 12 val. į Katedros aikštę atvyko raudonieji valdovai priimti iškilmių parado, staiga keliose miesto vietose ir čia pat ant Gedimino kalno pasigirdo bombų sproginiai. Ties Gedimino, Trijų Kryžių ir Bekešo kalnais pakilo į dangų tiršti dūmų stulpai. Visų galvos pasisuko nuo parodo tribūnos iš sproginų pusę. Dūmams prasisklaidžius, Gedimino bokšte pasirodė didžiulė Lietuvos vėliava.

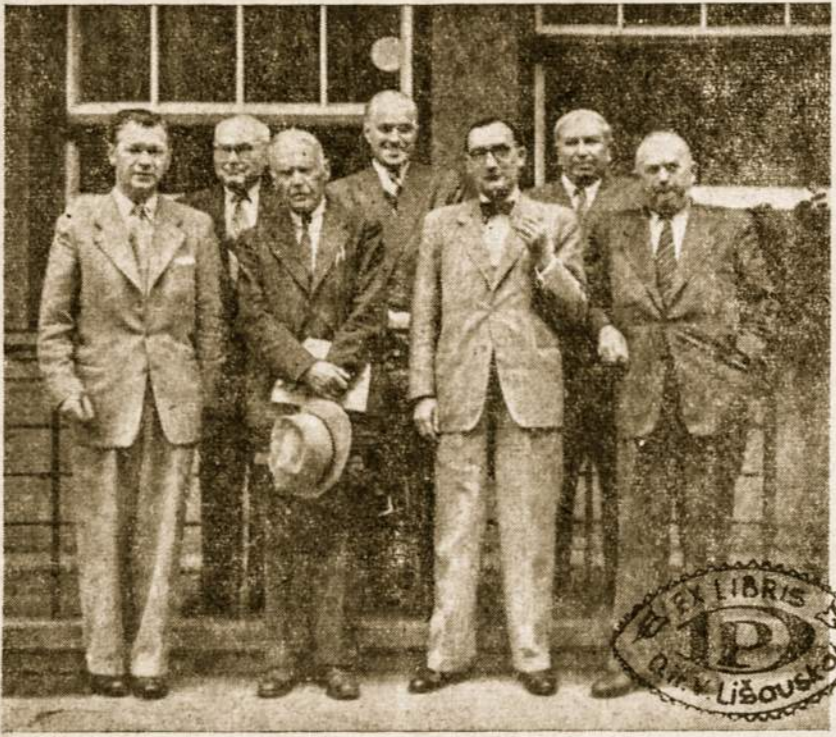
Minoje kilo sumišimas. Garsiakalbiai nutilo, o raitoji policija šoko į Gedimino kalną. Tik po penkiolikos minučių iš garsintuvų vėl pasigirdo įsakymas žygiuoti į Lukiškių aikštę, kur buvo sakomos iškilmių kalbos. Vakare numatytas "liaudies pasilinksminimas" neįvyko.

Tą pačią dieną Lietuvos vėliava buvo iškelta ir Rasy kapinėse. Naktį Vilniaus apylinkių istorinėse vietose liepsnojo laužai. Vilniaus apylinkėse ant visų svarbesnių kelių ir kryžkelių buvo išmėtyti partizanų lapeliai.

Šių įvykių liudininkai vokiečiai geležinkeliečiai, lydėję iš Rytprūsijų per Vilnių į Minską prekių prikrautą traukinį, tvirtina, kad lietuviams patriotams talkininkauja ir nemaža rusų Stalino priešų, kurių netrūksta raudonosios armijos daliniuose, esančiuose Lietuvoje. Sovietų kariai labai neapkenčia MVD dalinių, kurių uždavinys yra saugoti ne tik pavergtus Lietuvos gyventojus, bet ir sovietų kariuomenę.

Šie iškalbingi įvykiai Vilniuje aiškiai rodo apie nepalūžusią lietuvių dvasią. Jie ta pat yra kaip ir tolimas Lietuvos paūžanų pasveikinimas laisvajam pasauliui ir mums, kad nenuleistume rankų ir nesigailėtume jokių aukų Lietuvos laisvei.

Lietuvos Vadavimo Jėgas Suderinus

VLIKo ir Lietuvos Dipl. atstovų nuotrauka padaryta 1951. IX. 14 d. V. Vokietijoje, pasirašius sutarimą, apjungiantį ir derinantį Lietuvos vadavimo darbus.

Pasauly darosi karšta

SAJUNGININKŲ OFENZYVA KOREJOJE

Spalio 3 d. Korėjoje prasidėjo sąjungininkų rudens ofenzyva. 100.000 karių, remiamų stipria patrankų ugnimi, gausiais tankais ir lėktuvais, bando prasiliukti centriniame fronte. Nežiūrint naujų sprogstamųjų bombų, raketų ir "napalm" bombų, sąjungininkams iki šiol nepasisekė pralaužti stipriai komunizmo gynybos linijas, nors vietinių pasistūmėjimų ir buvo pasiekta. Patys komunistai spėja, kad aliantai dar nemetė į frontą visų savo turimų jėgų ir kad greičiausiai yra numatę išsikelti toli už fronto linijų abejose pusiasalio pusėse. Tada, žinoma, prasidėtų nauja replių ofenzyva, kuri galėtų baigtis galutiniu komunistų pralaimėjimu Korėjoje. Tai kaip ir patvirtina JAV-bių Jungtinio štabo viršininko gen. Omar Bradley lankymasis Tokio ir Korėjos frontuose. Ta proga JAV-bių Atominės Energijos Komisijos pirmininkas Gordon Dean įspėjo, kad jeigu komunistai į Korėjos frontą mes masines aviacijos jėgas, sutelktas Mandžiūrijoje, tada JAV-bės gali imtis masėms naikinti pritaikintų atominių ginklų ir išplėsti karą visuose Tolimuosiuose Rytuose.

O tas karas Tolimuosiuose Rytuose jau ir taip yra plačiai išsiplėtęs. Labai smarkūs mūšiai vyksta Prancūzų Indokinijoje į pietus nuo Kinijos. Neseniai komunistų teroristai nužudė Malajos Aukštąjį Komisarą Henry Gurney, o Siame taip pat ruošia dirvą "išlaisvinimui". Net Indija pradeda nerimauti, nes Kinijos komunistų kariuomenė jau stovi ant Indijos — Tibeto sienų.

Ar spalio 10 d. vėl prasidėjusios paliaubų derybos Korėjoje užgesys plintantį Tolimųjų Rytų gaisrą — labai abejotina.

ABADANO DUNKERKE

Spalio 4 d. anglai tyliai pasi-

traukė iš didžiausios pasaulyje žibalo valyklos Abadan. Jų vietoje liko tuštuma, kuri villote vilioja Sovietų Sąjunga. Už šitą Abadano ekonominę Dunkerkę anglai kaltina JAV-bes, kam jos jų tvirtai neparėmusios ir nepriverstosios persų nusileisti. Tačiau klystų, kas manytų, jog ginčas jau pasibaigė. Anglai tikriausiai nebūtų taip lengvai nusileidę, jeigu nebūtų aiškiai numatę, kad tai, ko jie nori Irane, galės pasiekti kitu būdu. Perdaug jau svarbios yra anglams Abadano naftos rafinerijos, kad taip lengvai galėtų kapituluoti. Tolimesnį ginčą su Iranu jie perkėlė į New Yorką. Spalio 15 d. Saugumo Taryboje pats Irano premjeras dr. Mohamed Mossadeq gina Persijos bylą, sutikdamas tartis su anglais tik dėl dviejų dalykų: dėl Irano naftos pardavimo ir dėl nuostolių atlyginimo buvusiai Anglų-Irano Žibalo Bendrovei. Atrodo, kad JAV-bės darys galimos įtakos, kad susitarimas būtų pasiektas, juo labiau, kad Iranas, dėl anglų blokados negalėdamas parduoti savo naftos, po kokios 60 dienų visiškai pristruks pinigų išlaikyti kariuomenę ir valstybės aparatui.

EGIPTAS SIAUŠIASI

Matydamas, kad Iranui pasisekė išstumti iš savo krašto anglus, Egipto premjeras Nahas Paša paskelbė nutraukias 1936 metų sutartį su Anglija ir Egipto parlamentui pasiūlė paskelbti karalių Faruką taip pat anglų įtakoję esančio Sudano karalium. Didžioji Britanija pareiškė, kad niekuomet nesutiks su tokiu vienašališku Egipto sprendimu ir neatitrauks savo kariuomenės iš Suez kanalo zonos. Egiptiečiai grasu badu išmarinti 10.000 anglų kariuomenę Suez zonoje, jeigu geruoju nepasitrauks. Tačiau anglai, amerikiečių aiškiai remiami, yra pasiryžę įsteigti net oro tiltą savo kariuomenei aprūpinti. Atrodo, kad ga-

lutinai ir čia bus nusileista, tik ne taip lengvai, kaip Irane, nes Egiptas neturi bendrų sienų su Sovietų Sąjunga ir todėl greičiau pajus sąjungininkų spaudimą. Manoma, kad vis dėlto anglų kariuomenę Suez zonoje galutinai pakeis Jungtinių Tautų kariuomenė, nes Suez kanalas perdaug jau yra svarbus Vakarų gynybai, kad jį būtų galima palikti atvirą bet kokiai raudonųjų užmačiai.

Nemalonus yra Egipto žygis ir Prancūzijai, nes sekdami jų pavyzdžiu jau bruzda ir reikalauja nepriklausomybės prancūzų valdomi Maroko arabai.

Naudodamasis susidarusia padėtimi, jau ir Irano kaimynas Irakas pareikalavo atitraukti anglų kariuomenę iš savo teritorijos, o Pietų Afrikos Sąjunga reikalauja, kad D. Britanija tuojau atiduotų jai Dasutolando, Bučanaland ir Svačirando protektoratus, užimančius net 800.000 km plotą su 1 milionu gyventojų. Sunkios dienos užėjo tai Anglijai, kurioje įvyksta visuotiniai rinkimai š. m. spalio 25 d.

VOKIETIJA KRYZKELEJE

Vakarų Vokietijos derybos su Sąjungininkais dėl įsijungimo į Atlanto Gynybos Paktą nepajudėjo iš vietos. Tam priešinasi socialistų vadas dr. Kurt Schumacheris, kurio partija vis daugiau susilaukia pritarimo plačiose vokiečių masėse, bijančiose karo. Tam priešinasi ir Rytų Vokietijos komunistinė valdžia, kurios premjeras Otto Grotewohl staiga sutiko su visomis Vakarų Vokietijos kancelerio Konrad Adenauer sąlygomis dėl visuotinių ir laisvų rinkimų visoje Vokietijoje. Visi vokiečiai nori taikos ir nori suvienytos Vokietijos su sostine Berlyne. Tai kaip tik ir siūlo Rytų Vokietijos komunistai, kurių tikslas yra aiškus: sukliudyti Vokietijai įstoti į Atlanto Gynybos-Paktą. Kaip sąjungininkai išlys iš visų šitų pai-

El Cantico del Conocimiento de Milosz

Traducido por
LYSANDRO Z. D. GALTIER
 Para "LAIKAS"

No ha mucho apareció una obra de Oscar W. de L. Milosz en versión castellana del admirable traductor Lysandro Z. D. Galtier, como el mismo Milosz le calificó — "admirable traducteur".

EL CANTICO DEL CONOCIMIENTO (1), que así se intitula, lleva en sí una triple conjugación: conjuga la más elevada poesía con el pensamiento filosófico y el más exquisito misticismo.

Creo que el lirismo poético no necesita comentario, pero sí un pequeño desenrañamiento filosófico y teológico-místico para mayor comprensión del CANTICO. Si nos posesionamos del terreno filosófico, claramente manifiesta una inquietud por querer situar lo ilimitado, en llegar a Dios, a su conocimiento íntimo

por vía ascendente, partiendo de la limitación del ser hasta el Ser Infinito, Ilimitado, razón de ser de toda la creación finita y limitada: en ver en el orden que reina en la naturaleza y en toda su belleza una participación del Orden Perfecto y de la Belleza Infinita. Tal es en sustancia y resumen lo que en este sentido se puede notificar. Pero lo más elevado y profundo, profundidad indeclinable, retorno a Dios, es el misticismo que se trasluce por entre todo el CANTICO.

(Sigue en la pág. 2)

(1) En las "Ediciones SANTO Y SEÑA". Buenos Aires, con un retrato del autor por Aaron Bilis, 1951.

Okupuota Lietuva

SOVIETAJ PUOLA ANGLOSAKSUS IR KATALIKUS LIETUVŲJE

Pastaruoju laiku, ypač nuo gegužės pradžios, Lietuvoje smarkiai pradėtas pulti Vatikanas, Kat. Bažnyčia ir JAV su Anglija, kurie vadinami Vakarų "imperialistais". Birželio 16 d. "Sov. Litva" Nr. 140 įdėtas per du puslapius

niavų Vokietijoje, nuo kurios taip labai priklauso Vakarų pasaulio gynyba, parodysi netolima ateitis. Kiekvieni atveju bet koks Vokietijos apginklavimo uždelisimas yra komunistų laimėjimas.

ATOMINIS LENKTYNĖS

Įsitikinę, kad sovietai sutarčių nesilaiko ir supranta tik jėgos argumentą, vakariečiai vis labiau ginkluojasi. Spalio 10 d. prez. H. Trumanas pasirašė įstatymą, kuriu paskiriama 7.482.527.700 dolerių laisvojo pasaulio apginklavimui. Taip pat JAV-bių Kongresas šiomis dienomis priėmė įstatymą, skiriantį 57 milijardus dolerių JAV-bių gynybai. Atsimenapt, kad iš praėjusių metų apginklavimui paskirtų pinigų dar nebuvo spėta sunaudoti 37 milijardai dolerių, matome, kad šįmet JAV-bės ginklams išleis viso net 94 milijardus dolerių. Tai yra tikrai atominė suma, kuri nesvaidoma tik taip sau.

Iš oficialių pareiškimų aiškėja, kad JAV-bėse jau vyksta masinis atomo bombų gaminimas serijomis. Įvairūs atominiai ginklai yra tikra revoliucija karų istorijoje. Ir sovietai visomis jėgomis stengiasi neatsilikti nuo JAV-bių. Neseniai jie vėl susprogdino naujos rūšies atominę bombą, tačiau vargu ar jie šiandien jį turi daugiau kaip 50.

Ginklų sandėliams sparčiai augant, visam pasauly didėja naujo visuotino gaisro pavojus. Tiek Rytai, tiek ir Vakarai veržia diržus ir glaudžia gretas. Šiuo tikslu D. Britanijos sosto įpėdinė Elzbieta su princu Pilypu lanko Kanadą ir ruošiasi kelionei į Australiją bei Naująją Zelandiją. JAV-bių prezidentas H. Trumanas įvedė griežtą spaudos cenzūrą karinėms paslapims apsaugoti ir Jungtinio štabo viršininką gen. O. Bradley pasiuntė į Europą bei Artimuosius Rytus su svarbia karo bazių steigimo misija. New Yorke posėdžiauja JAV-bių ir D. Britanijos atomo paslapties saugumo viršininkai ir ruošia sąlygas platiems tų kraštų bendradarbiavimui šioje srityje.

Visų šių faktų akivaizdoje mūsų tėvynės tarptautinė padėtis neabejotinai kasdien gerėja. VLIKo, Lietuvos diplomatų ir visų sąmoningų lietuvių nuolatinis beldimas į pasaulio sąžinę buvo išgirstas. Šiandien Lietuvos teisę į laisvę pripažįsta visos laisvosios pasaulis. Būdingi viešajai pasaulio opinijai yra Tarptautinės Moterų Tarybos pirmininkės dr. Jeanne Eder žodžiai, kuriuos ji pareiškė spalio 6 d. New Yorke, grįždama iš Australijos į Zürichą: "Mes reikalaujame sustabdyti genocidą Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse ir nebausti kaltininkus, tremiančius šeimų galvas į Sibirą ir į jų vietą atvežančius nematytus azijatus, priėmusius išvežtųjų pavardes".

straipsnis — "To negalima užmiršti — to negalima jokiū būdu dovanoti" — ypač yra smarkiai nukreiptas prieš JAV. Įdėta nuotraukų ir fotokopijų tariamų maj. Zadeikio, gen. Plechavičiaus ir kt. raštų. Nr. 117 įdėtas str., pavadintas "Vatikanas pikčiausias Lietuvos liaudies priešinys", kuriu stengiamasi žinomais bolševikiškais metodais įreidinti, kad Kat. Bažnyčia Lietuvoje, kunigai ir tikintieji ir pats Vatikanas esą "Vakarų imperialistų agentai" ir "karo ruošėjų sandarbininkai", tikri Wallstreeto "klapčiukai", socialistinės demokratybės priešai. Ten puolami popiežiai Benediktas XV, Pijus XI ir Pijus XII, vysk. Staugaitis, dek. Mironas, kun. Petrusis, ark. Matulevičius, ark. Karevičius ir visa eilė kitų garbingų dvasininkų bei katalikų veikėjų. Kaltinami taip pat vyskupai Reinys, Boriševičius, Matulionis, kurie "vykdę imperialistines užmačias". Visi buvo nieko daugiau kaip "fašistai". Tokiais kovos būdais bolševikai stengiasi įtikinti laudį prieš tuos, kurie jiems labiausiai pavojingi ir kurie prieš juos labiausiai kovoja.

● Neseniai vienas Vokietijoje gyvenęs kunigas yra gavęs iš Lietuvos laišką, kuriame rašoma, kad vienas vyskupas yra vizitavęs tikinčiuosius Vilniaus apylinkėse. Lietuvoje visuose dekanatuose dar esą kunigų, o Gudus jų yra labai mažai — po vieną du kunigus dekanate. Mirė kun. Jonas Kunickas, jubilatas, Induros klebonas. Apskritai, iš laiško daroma išvada, kad yra "karšta", žmonės laukia karo. Tie, kurie yra grįžę atgal (repatriavę) — apsigyvena už Uralo, kiti prie Baikalo, vėl kiti — Taškente, ir vis "savanoriškai"... Komentarai nereikalingi.

● Bolševikų okupantų organas "Sov. Litva" Nr. 108 išidėjo strąpsinį "Amerikoniški vergų pirkliai", kuriame rašoma apie lietuvių emigraciją nuo 1919 m. iki šių dienų. Autorius tvirtina, kad dabartiniai, vadinami išvietintieji, ten yra paversti "betėsiais vergais". Kokie ten nuvykę lietuviai yra "betėsiai vergai", iš tikrųjų gali pasakyti jie patys.

Lapkričio 11 Rinkimai Argentinoje

Spalio 11 d. Argentinos Kongresas ir Senatas priėmė du įstatymus, kurių vienu Respublikos prezidentui gen. Juan Perón suteikiama teisė pagal savo nuožūrą naudotis licencija (t. y. neiti prezidento pareigų) iki 1952 m. balandžio 30 d. Antruoju įstatymu oficialiai pakviečiami lotynų Amerikos laikraštinkai stebėti visuotinių rinkimų vyksmą š. m. lapkričio 11 d.

Rasės šventė

Spalio 12 d. visoje Argentinoje įvairiais viešais aktais buvo švenčiama Rasės Diena. Pramonės, prekybos ir mokslo įstaigos buvo uždarytos, išskyrus tik viešąsias valdžios įstaigas.

● "Izvestijos" žiniomis sovietai savo kariniam potencialui stiprinti vis plačiau išnaudoja naujai atrastas naftos versmes Baškų ir Totorių respublikose, taip pat prie Kuibysėjo, Prieš 5 metus vad. "Rytų strybs" davė tik 12,3 proc. naftos produkcijos, o šiandien — jau 44 procentus.

Ar Jau Užsimokėjai "LAIKOS" Prenumeratą?

Paskutinė tvirtovė (3)

Rašo GEN. TEODORAS DAUKANTAS

INFILTRANTAS KLEŠČINSKIS

Kodėl galingoji Sovietų Sąjunga šnipinėjo Lietuvoje? Juk Lietuva, pykdamosi dėl Vilniaus, negalėjo sudaryti sąjungos su Lenkija prieš SSSR. Neturėjo taip pat nė savo ginklų fabriky. Vėsi mūsų ginklų pirkiniai buvo stropiai atžymimi Tautų Sąjungoje ir viešai skelbiami jos biuleteniuose.

Bet bolševikas mėgsta planuoti. Stalinas jau seniai planavo pirmą progą okupuoti Lietuvą, tą "tikrai rusišką šalį" (istino ruskij kraj). Buvo planuojama "akimirkos okupacija", kad ir draugai ir priešai iš nustebo galėtų trinti akis. Tam tikslui reikėjo gerai pažinti energingusius ir kietesnius lietuvių veikėjus, kad laiku juos galima būtų sukompromituoti ir pašalinti.

Vieną 1927 m. vėlyvo pavasario dieną rusų tautybės Lietuvos atsargos generolas artinosi prie SSSR pasiuntinybės durų Kaune.

—Truputį palaukite, mano generole, — išgirdo aiškų griežtą balsą užpakaly savęs.

Generolas nustebo atsigrėžė.

—Esate areštuotas. Duokite šitą ryšulįką.

Stagiai užkluptas, generolas pasidavė. Tai buvo lygiai 13 metų prieš bolševikų ultimatumą Lietuvai. Generolas Kleščinskis (tokia jo buvo pavardė) ryšulėlyje nešė SSSR pasiuntinybei mašinelę surašytas smulkias žinias apie kai kurių Lietuvos politikų ir visuomenininkų gyvenimą, darbus bei pažiūras. Naudinga medžiaga būsimam ultimatumui ir jo vykdymui.

Kas buvo šitas generolas "Kleščius" (t. y. Replės), kaip jis pats save mėgdavo vadinti?

Tai buvo caro kariuomenės generalinio štabo korpo karininkas. Nepriklausomybės karo metu stėjo "savanoriu" į mūsų kariuomenę, gavo generolo laipsnį, vadovavo divizionai, buvo štabo viršininku ir Aukštųjų Karininkų Kursų lektorium. Buvo vedęs rusę ir turėjo sūnų. Kaip savanoris gavo žemės sklypą ir, išėjęs į atsargą, gavo pensiją.

Pirmas nemalonus skambutis, atkreipęs mano ir kitų dėmesį, suskambėjo per gen. Kleščinskio išleistuves į atsargą 1925 m. Į išleistuves jis atvyko pusantraš valandos pavėlavęs ir pusėtinai įkaušęs.

Antras skambutis suskambėjo 1927 m. pradžioje, man einant štabo viršininko pareigas. Susidraugavęs su ministru Merkiu, gen. Kleščinskis tarpininkavo ginklų pirkėjams. Pagal jo planą Lietuva turėjo nedelsdama parduoti visus savo turimus ginklus Kinijai, o vėliau nusipirkti naujų. Kur ir kaip — atviras

klausimas. Man, tada generalinio štabo viršininkui, Kleščinskio planas pasirodė įtartinas. Nors ministras Merkys tvirtino, kad ginklų pirkimas ir pardavimas nepriklauso štabo viršininko kompetencijai, tačiau aš griežtai pasipriešinau prieš tokį Lietuvos nuginklavimą, kuris jokiai galėjo būti išnaudotas Lietuvos priešu. Nurodžiau, kad tik 1925 m., man esant vidaus reikalų ministru, Lietuvai pavyko nusipirkti iš Italijos didesnių senų anglisų šautuvų kiekį. Kiti mūsų ginklų pirkiniai buvo nežymūs: dėl lenkų mums daromų sunkenybių, juos gabendavomės per Lenkų Koridorių dėžese, ant kurių būdavo paprastai užrašyta "Zucker", o viduje būdavo kulkosvaidžiai ir kiti smulkesni ginklai. Taigi aš reikalavau, kad pirmiau būtų nupirkta pakankamai naujų ginklų, ir tik tada par-

duoti senuosius. Mane palaikė prez. A. Smetona su A. Voldemaru, ir aš laimėjau.

Veikiai po to gen. Kleščinskis, dabartinio Lietuvos konsulo New Yorke p. Budrio apskukimo dėka, buvo sučiuptas šnipinėjantis SSSR naudai ir nuteistas sušaudyti kaip pavyzdys kitiems infiltrantams. Merkys gavo atostogų ir į ministeriją jau negrįžo. Buvo paskirtas Klaipėdos gubernatorium. Kleščinskio žmona pardavė ūkį ir su sūnum išvažiavo pas savuosius į Sovietų Sąjungą.

1941 m. mane tardydami, bolševikai vėl užsiminė gen. Kleščinskio bylą. Aš nesigindamas atkirtau, kad kitaip pasielgti, kaip lietuvis, ir negalėjau.

PASTABA. Praėjusiame "Laiko" nr. gen. T. Daukanto straipsny "Paskutinė tvirtovė", dėl korektūros metu iškritusių eilučių įsivėlė nemaloni klaida. Priešpaskutinėje pastraipoje 9 eilutėje tuo viršaus turi būti: "Pankratovas kartu su Šumasku, Gasiūnu ir B... įskundė gestapui visus mano rezistencijos bendradarbius Vilniuje, jų tarpe prof. Puziną ir Jurgį Noreiką".

Praskaidrink tamsu gyvenimo vakarą

BALF PAREIGŲŲ ISVYKA I ROSENHEIM IR PRIEN STOVYKLAS

Pirmas mūsų kelionės iš Müncheno etapas — Rosenheimas, apie 60 km. kelio. Lietuvių čia gyvenama jau metai ir vokiečių ūkį pervažose stovykloje, apgruvisiose ir nejuokų įspūdį daranciose kareivinėse. Susirinko lietuvių būrelis, apie 30 suaugusių ir vaikų, kurie pasakoja savo netikėtinais skurdžiais gyvenimo sąlygas. Išblyškę vaikučių veideliai, suvargusios moterys ir graudūs ligonių žvilgsniai be žodžių patvirtina jų pasakojimo tikrumą.

Pirmasis pasakojas Jonas Majaura, 67 mt. medžio pramonės apdirbimo darbininkas:

—Šioje stovykloje gyvename vien užsieniečiai, apie 600. Vyrauja lenkai ir ukrainiečiai, lietuvių 30. Pusryčiams gauname — visai dienai duonos 360—400 gramų ir kavos. Tai ir yra mūsų pagrindinis maistas. Pietums daržovių sriuba ir bulvės su padažu. Vakarais tris kartus į savaitę sriuba, 3 kartus sausas davinys — po 50 gr. dešros. Šeštadieniais gauname apie 50 gr. sviesto. Maistas parštas ir maža, ypatinai blogai ligoniams. Ligonis, kuris negali valgyti virtuvės maisto, gauna DM 35, iš kurių turi ne tik visą mėnesį išsimaitinti, bet šviesą apsimokėti ir visas kasdienio vartojimo smulkmenas įsigyti. Besimaitiną bendroje virtuvėje gauna kišenpinigius — suaugę DM 10, vaikai DM 5. Daug ką nori žmogus už tas markes padaryti, bet susilopai batus, nusikerpi plaukus, nuperki muilo, batams

tepalų ir tų pinigų nebėra. Antri metai nė vienas lietuvis negavome iš vokiečių nei rūbų nei apavo, — baigę pasakojimą senukas.

Būtnai turėjau išklausti ir Mortos Meliulytės nuomonę, kuri ypatingai pabrėžė BALT reikalingumą šiuo metu, kada IRO nieko nebeduoda.

—Gi liksime nuogi, jei niekas nesirūpins, — užbaigė Meliulytė.

Padalinę atvežtas gėrybes, keliaujam į kitą stovyklą — į Prien miestelį, kur dideliame, bet apšvietame viešbutyje, vokiečių Caritas išlaikomoje prieglaudoje, gyvena apie 30 lietuvių, seniųjų. Suburiame juos viename didesniam kambaryje, teiraujames apie gyvenimo sąlygas. Čia prof. dr. Juozas Bagdonas iškelia ypatingą reikalingumą ne tik lietuviams vienjančios, bet ir fiziškai prisilpti neleidžiančios organizacijos, kaip BALT. Jo nuomone, šalpa galėtų būti ir individuali, bet kad jokia būdu nekildytų bendram darbui. Individuali šalpa esanti labai nepastovi ir nevienoda.

Veronikos Gustienės, našlės 75 mt., Mortos Antanaitienės, 72 mt., Mortos Povilaitytės, 68 mt., nuomonės vienos:

—Viską praradome, neatimkite paskutinio, kas mums bėdoje pagelbėti gali — BALT.

BALT pareigūnų seneliams atvežtos dovanos — rūbai, cukrus, maistas, sukelia ištiesą džiaugsmo ir padėkos audrą, tarsi tiems vargstantiems lietuviams būtų paliktos ne medžiaginės gėrybės, bet naujos viltys ir tikėjimas į geresnį gyvenimą. O mano mintys skrenda ten toli anapus vandenynų, kur virš pusės šimto tūkstančių lietuvių, buvusių tokių pat DP, kuria naują gyvenimą. Jų gyvenimas taip pat sunkus ir kietas, bet jie ne alkanai. O norėčiau, kad mano žodis, ne, pagalbos šauksmas, ir šventas lyg malda, skristų ten toli, anapus ir sukeltų visas lietuvių širdis:

—Praskaidrinkit tamsu gyvenimo vakarą tų nelaimingųjų, su kuriais ilgus metus drauge vargot Vokietijos griuvsiuose!

Ar šis šauksmas bus išgirstas?

Ką Mokslas Sako Apie Dievą!

Sužinosi, atsilankęs į dr. P. Brazio paskaitą š. m. spalio 28 d., sekmadienį, lygiai 17 val., Lietuvos Salėje, Brasil 835, Avellaneda. Įėjimas visiems laisvas. Po paskaitos diskusijos.

Vaitonis Kanados Šachmatų Čempionas

Prieš dvejis metus iš Švedijos į Kanadą atvykęs Lietuvos šachmatų meistras P. Vaitonis seniai laimėjo visos Kanados šachmatų čempiono titulą. Rugtynių metų Vaitonis nepralaimėjo nė vienos partijos. Buvęs Rusijos čempionas dr. Bohatircuką šumušė 48 ėjimais. Sekančiais metais Vaitonis ruošiasi atstovauti Kanadą tarptautiniame čempionų turnyre Europoje. Visos Kanados spauda plačiai rašė apie mūsų gabų tautietį, įsidėdama jo fotografijas ir plačiai nupasakodama jo gyvenimą.

PEDRO CEMESKA

Lietuviai visam pasauli

● Chicagoje vėl pasirodė krikščionių demokratų žurnalas "Tėvynės Sargas". Redaguoja O. Labanauskaitė, L. Šimutis, P. Vainauskas, Vl. Vilimas ir kun. Zakarauškas.

● Australijos Lietuvių Bendruomenė didesnėse kolonijose steigia lietuviškos spaudos kioskus.

● Sao Paulo mieste dailininkai Kairys, Navickas ir Stančikaitė apie gruodžio mėnesį ruošia savo kūrinių parodą. Ją globos konsulas A. Polišaitis ir kun. P. Ragažinskas.

● Dėl lietuvių emigracijos į S. Ameriką, pasunkėjo "Britanijos Lietuvis" padėtis. Jam pagelbėti Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdyba iki rugsėjo 1 d. suteikė 560 svarų pašalpą ir reguliariai kas savaitę prideda po 65 sverus.

● Marianopolio kolegijos vadovybė JAV-bėse, ryšium su jos 25 m. sukaktimi, pasiūlė šimet padaryti staigų posūkį ir kolegiją, kur lietuvių skaičius ne dėl vadovybės kaltės buvo sumažėjęs, visai atlietuvinti. Tam reiktų bent 100 mokinių, kuriems tuo būdu būtų sudaryta visai lietuviška mokyklos aplinka. Kolegijos profesorius poetas J. Aistis spaudoje įrodinėja, kad aukštesnės mokyklos įtaka lietuvių išlaikyti yra svarbesnė net už pradžios mokyklų, ir siūlo lietuvių visuomenei daugiau susidomėti Marianopolio kolegija.

● S. Amerikos lietuviai katalikai yra sudarę specialią komisiją ir fondą paremti jaunimui, norinčiam eiti kunigo mokslus. Tokie kandidatai išysk būtų apmokomi Tėvų Marijonų vedamoje seminarijoje Hinsdale, o tolimesnių studijų pasiūsti į Romos Liet. Šv. Kazimiero kolegiją. Išventinti kunigais jie laikomi Lietuvos kunigais ir turės vykti į atstatytą Lietuvą. Minėtai komisijai vadovauja prof. Končius, prel. Juras ir kt.

● Adv. K. Jurgėla, buv. LAIC vedėjas, perėjo dirbti į Amerikos Balsą vedėjų, rašytojas A. Vaičiulaitis — stilistu, o J. B. Laučka toliau liko dirbti redaktorium.

● Brocktone, JAV-bėse, lietuviai yra pasistatę lietuvišką trobelę, kurioje šimet rugsėjo mėn. buvo suruosta plati lietuviškos tautodailės paroda. Buvo išstatyti ir dail. A. Tamošaitienės kilmias Mindaugo krikščionių atžymėti bei daug kitų vertingų ainių.

● Nikūnas, buv. Los Angeles, Kalifornijoje, muziejaus konservatorius, savo namuose rūpinasi įkurti lietuvių senovės musėjų.

● Prof. V. Jakubėnas parašė "Kantatą", kurią Dainavos ansambliis, dalyvaujant Polynai Stoškai, Baranauskui ir kt. solistams, išpildys Chicago Civic Opera rūmuose, talpinančiuose daugiau kaip 4000 žiūrovų.

● Kanados lietuvių katalikų 2-asis suvažiavimas pasisakė už vieningą Kanados Lietuvių Bendruomenę ir siūlo jaunajai lietuvių kartai sukurti Lietuvos mitą, panašų į graikų "Iliadą" ar Adomo Mickevičiaus "Poną Tada".

● Toronto lietuviai (Kanadoje) statys naują bažnyčią, kurią parems ir vietos arkiv. kard. McGuigan.

● Dr. J. Sakalauskas dalyvavo tarptautinėje krikščionių demokratų konferencijoje Bad Emse, Vokietijoje.

● Tėvų Marijonų leidžiamas žurnalas "The Marian" seniai išleido puikią antologiją anglų kalba, pavadintą "The First Marian Reader", kurioje sudėta daug lietuvių tautosakos dalykų ir rinktinių A. Vaičiulaičio, St. Zobarsko ir kt. novelių.

● Vokietijos vidaus reikalų ministerija raštu iš 1951 m. rugsėjo 3 d. pranešė Iro įstaigoms, kad Vokietijos vyriausybė Latvijos, Lietuvos, Estijos valstybės laiko prievarta okupuotas. Šių valstybių aneksijos (prijungimo prie Sov. Sąjungos) nepripažįsta tarptautinė teisė, nepripažįsta nė Vokietijos vyriausybė. Dėlto iš tų kraštų kilę žmonės ir toliau pasilauko savo pilietybės.

● Prof. J. Brazaitis Europinio Sąjūdžio lietuvių tautinės tarybos vardu pareiškė užuojautą to sąjūdžio Prancūzų Organizacijai dėl jos pirmininko R. Dauty mirties.

● Prof. J. Brazaitis dalyvavo Europinio Sąjūdžio konferencijoje Hamburge š. m. rugsėjo 21—23 d. Konferencija priėmė nutarimą, kad būsimoji Europa turi apimti ir šiandien sovietų pavergtuosius kraštus.

veikėjas Bodekas palaikęs santykius su lietuviais partizanai ir norėjęs per jam pavestą Lietuvos komunistų partijos valymą pašalinti kaip tik Maskvai ištikimiausius žmones. Todėl jis ir žuvo ne nuo partizanų suruosto atentato, o nuo pačios MVD rankos.

● Dr. J. Deveikė, gyvenanti Paryžiuje, ruošia veikalą — "Mūsų Valdovai", kuriame bus 32 Lietuvos kunigaikščių portretai ir biofrafijos.

● V. Ramono veikalą "Dulkės raudonam saulelydy" lietuvių rašytojas Em. Skujenieks verčia į lietuvių kalbą. Vertimą išleis lietuvių rašytojų, žurnalistų ir spaustuvininkų sąjungos leidykla "Litera" Grafenschaue, Vokietijoje.

● Kan. M. Vaitkus jau atidavė Putnamo seselių spaustuvei savo eilėraščių knygą "Vienatvė". Rašo atsiminimus apie ark. Pr. Karevičių MIC. "Patrijos" leidyklai įteikė novelių rinkinį "Mano bičiulis Rainys".

● Neperseniai Rytų Berlyne bolševikai buvo suruošę jaunimo sąskrydį su gigantiskom eisenom. Sąskrydin buvo atvežta ir grupė komjaunuolių iš Lietuvos, kurie buvo taip saugomi, kad niekam iš lietuvių nepavyko su jais nė iš tolo susisiekti.

● Lietuvos genocido paroda keliauja iš vieno JAV miesto į kitą. Clevelande per 4 dienas parodą aplankė 1000 asmenų ir visi trys didieji miesto dienraščiai išsidėjo vedamuosius.

"LAIKO" REDAKCIJOJE GAUNAMI LEIDINIAI

Lietuvių Kalbos Vadovas; A. Maceina, Jobo Drama; Vincas Jonikas, Pakeleivai; Aloyzas Baronas, Zvaigždės ir Vėjai; Dr. P. Gaidamavičius, Išblyškėjęs žmogus; Prošvaisčių Skaitymai Nr. 1, 2 ir 3; Balyz Gražulis, Išdavimas; Vyt. Tamulaitis, Raguvos Malūnininkas; A. M. Katiliskis, Paskendusį vasara; Kun. Dr. P. Aleksa, Marijos žodis; Dr. St. Gruodis, Krikščioniškos dorovės mokslas; K. Grigaitytė, Paslaptis (eiler.); Kard. Aug. Hlonđ, Krikščioniškųjų valstybių gyvenimo dėsniai; M. Krupavičius, Krikščioniškoji demokratija; St. Yla, 12 pasikalbėjimų su mažaisiais apie Jėzų; Kun. P. M. Juras, Pranašystės apie pasaulio pabaigą; Gražina Tušauskaitė, Po svetimu dangum (eiler.); T. Kempietis, Kristaus sekimas; Arkiv. J. Skvircekas, Naujasis Testamentas; Tihamer Toth, Jaunulio būdas, Jaunulio Mokslas ir Jaunulio Religija; Jurgis Mantas, Lietuva bolševikų okupacijai; Juozas Kėkštas, Diena naktin (eiler.); Pulgis Andrieušis, Vabalų Vestuvės; Stasys Yla, Lietuva brangi; Dr. J. Balyz, Istoriniai padavimai; Jonas Burkus, Mažųjų dienelės; Jonas Gutauskas, D'ysis svečias; Petras Maldeikis, Sekulinis auklėjimas; Casimiro Verax, Liūnania entre Fuego Cruzado; Casimiro Verax, Diez Años de Martirio; Pranas Tauragniškis, Kelionė į Peklą; "Aidai", "Ateitis", "Pelėda", "Margutis", "Laiškai Lietuviams", "Salezičių Balsas". Taip pat gaunama dar ir kitų knygų, žurnalo bei įvairių laikraštų.

PIGIAI PARDUODAMAS beveik naujas amerikietiškas mimeografas, geros firmos, su visais prietaisais, pritaikomas prie elektrinio motoro. Kreiptis į "LAIKO" redakciją.

Pamaldos Montevideo lietuviams yra laikomos kiekvieną sekmadienį 10 val. Cerro parapijos bažnyčioje.

Pamaldos Rosario lietuviams kiekvieną sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. (aukštuma: San Martin 2900).

● OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: penktad. 16-18 val., šešt. 13-17 v. ir sekm. 13-16 v.

● MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ, sav. Mikėlionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

● GROŽIO SALIONAS "LA RUBIA" sav. ONA KASPARIENĖ: Soler 3441, Bs. Aires, T. E. 79-2528.

● Gerai, Greitai ir Pigiai taisy radio aparatų inž. J. Mačernis: Isleta 3865, 4 de Junio (taip pat: Mendoza 2280, T. E. 20-9027).

● ČIŽINIŲ UŽUOLAIĐŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bodelna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas; Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires - T. E. 60-2784.

(Viene de la pág. 1)

"Los poetas de Dios veían el mundo de los arquetipos y lo describían piadosamente por medio de los términos precisos... del lenguaje del conocimiento", mientras que por el contrario "los poetas de la naturaleza cantan la belleza del mundo sensible conforme a una antigua modulación sagrada... impotentes para elevarse hasta el único lugar situado".

El fin del hombre es conocer, amar y servir a Dios y gozarle después eternamente; y cuando el hombre creado por Dios deja de revelarse contra su creador y lava sus pecados en la confesión, entonces Dios Trino y Uno toma posesión de aquel templo vivo del Espíritu Santo según aquéllo: "... y vendremos a él y en él haremos nuestra morada", es decir: el hombre se encuentra ya con la ayuda de la Gracia Divina, con poder de ir acercándose más y más a Dios, hasta la unión mística que es el grado más elevado de perfección aquí en la tierra.

Cuán claramente ostenta los efectos de la confesión y la acción de la Gracia Divina al decir: "¿Que el mal abrió una puerta en tu semblante? El mensajero de paz, Melquisedec, entrará por esa puerta y ella volverá a cerrarse sobre él y sobre su bello manto de lágrimas". "Yo fui viajero en estas tierras del nocturno fracaso... y de medido en ellas, gusano ciego, las sinuosidades de una línea de tu mano" y "este mundo de la otra estrella del amanecer, del otro hijo, del otro príncipe era tu mano cerrada". Y esta mano cerrada se abrió y héme aquí en la luz". "Es preciso prosternarse lleno de dudas y orar. Yo me convalido de no conocerle; una piedra donde él caía íntegramente me ha caído en la mano, y he recibido al propio instante la

corona de luz. Y mírame cómo, rodeado de emboscadas, no temo ya a nada".

Este final está entresacado del Apocalipsis de San Juan (Cap. 2, vers. 17) que dice: "y le daré una piedrecita blanca, y en la piedrecita un nombre nuevo que nadie sabe, sino aquél que la recibe", que es la señal de los elegidos del Cordero Inmaculado, rodeados de la corona de luz, de Caridad inadmisibile por toda la eternidad en unión de amor y contemplación y, en esa contemplación infusa del hombre "cesa de pensar y de sentir", para terminar el CANTICO con una oración invocativa: "¡Oh Unico! no me quites el recuerdo de estos sufrimientos el día en que me laves de mí mal, el día en que me hagas arropar de sol por los tuyos, por los sonrientes. Amén."

Una última advertencia que nos determinan la carrera de la intelección del CANTICO y que Milosz expresamente recalca en los comienzos, después de haber encuadrado las personas a quienes se dirige, porque "los otros, los ladrones de dolor y de dicha, de ciencia y de amor, nada comprenderán de estas cosas".

Para captar en su totalidad íntegra lo que quiere decir se necesita en primer término conocer la ciencia divina, la ciencia del amor a Dios, y luego, tener esa certeza y convicción de poseer a Dios en las dudas y en las luchas, en la obscuridad y en la desolación, intencionados de Dios para afirmar y fortalecer al hombre en su amor hasta que sople "la palabra envuelta de sol", hasta que se purifique más y más para proseguir el camino emprendido hasta la eternidad feliz, partiendo del infinito de negación, hasta el infinito de afirmación.

Vaižgantas optimistas

Rašo PRANYS ALSĖNAS

SKEPTICIZMUI MŪSŲ TARPE NEGALI BŪTI VIETOS

— Ach, — sako kažkuris iš mūsų visuomenės tarpo, — gal aš jau nebeįgalėsiu, gal teks palūžti ir nebesulauksiu Tėvynės laisvės...

Tokius Vaižgantas irgi turėjo galvoje. Jis jiems taria: "Nenuliūskime, jeigu kas nors mums ir nepasisektų. Negi galima laukti, kad tokį žygi bedarant, viskas eity, kaip patepta. Kai kas turi pagirgzdėti, kai kas ir sulūžti. Net jei mums kas iš šalies pakliūtų po ratais ir didelį rąstą, ant kurio visos vežimas avirstu, mus prikelis susipratusi mūsų tauta. Ko neišveiks diplomatija švelniai liežuviu, pabaigęs daryti laudius — širukščiaivimu, jeigu kitaip nebus galima. Tautos valia — nepalaužiama.

Tiesą pasakant, ir Vaižgantas, belaukdamas patekiant Tėvynės laisvės saulės ir betūnodamas Stockholmo Hospitų hotelio mažyčiam kambarėly, pergyveno daug nostalgikų ir tamsių valandėlių. Tačiau nebuvo tai palūžimo žymės, o begalinis laisvės troškimo ženklas. Kartą, rašydamas laiška Generaliniam Lietuvos Tarybos Sekretoriui, Dr. Jurgiu Šauliui, jis šitaip bylojo apie savo dvasinę būseną: "1918 m. sausio mėn. 8 d. (Tą dieną buvo manytą pasklebti Lietuvą nepriklausoma). Tokia dargana, kokios šimet dar nebuvo šiame išaurės krašte. Smulkios sniegulės, verpetais, sukdamosi, miltais byra iš viršaus. Kitos švirkščia aukštyn iš apačios, lyg kiemas būtų pasidaręs didžiulis kami-

nas, o apačioje — kas nors būtų pasistatęs milžiniškas dumplės ir vėsa jėga stengtusi sugrąžinti dangui visa tai, ką jis nešykštėdamas barsto.

"Pilka, pilka, net tamsu. Reikia pasišviesti elektros šviesa, kad galėtumei rašyti, net maštyti: tamsoje aš nei minčių nebesugadau. Ir elektros man negana: aš trokštu, aš pasiilgau — saulės! "Tik ar ji bėra? Kiek jau dienų, kaip jos nėra žymelės nebesimato. Nebešvysteli, nei tekant, nei leidžiantis... Tačiau — yra ji, yra! Neįtikinsite manęs kitaip! Nes ji — turi būti, ta šviesa, kuri gailina ir upą duoda! Ji pasireiki, nuraamins ora, prablaivins ir mano kiemėlį, gilųj kaminą. Nušvieš — patvirtinkite! Jau aš gesinu elektrą ir laukiu. Nuo vieno laukimo ir gilaus įsitikinimo jau man šviesiau ir oro pilkumas nebetoks tirstas..."

Tai skausmo, bet kartu ir tvirtos, nepalaužiamo tikėjimo į Lietuvos laisvę reiškinys. Taip lygiai tikėjime ir mes prisiekiančia Lietuva!

Tame pačiame laiške Vaižgantas kalbėjo ir apie laisvės šviesos gesintojus, kurių, savaime aišku, buvo anuomet, yra ir šiandien. Štai jo žodžiai: "Yra ir gesintojų, ne tik iš šalies, bet ir iš vidaus. Pasaulio gyvenybė — dviejų sričių kova. Kur jie jų nebuvo! Tačiau yra kova, yra ir kovotojų, kitaip kaip gi? Aš leispu be šviesos ir šviesoje tegauonu, ko man reikia. Kurmiams gi ir šiksnoparniams — šviesumas kenkia ir šviesoje jie nieko nepasigauna. Todėl ir kitiems šviesos pavydi. O aš jiems tam-

šos nepavydžiu. Kas mano — mano, kas tavo — tavo. Gyvensiva katras sau..."

O KIEK DŽIAUGSMO VAIZGANTUI LIETUVOS LAISVEI SUŠVITUS!

Štai jis Vilniuje 1918 m. lapkričio mėn. šitaip rašė: "Apšaukiama, barama, ujamama Lietuvos Valstybės Taryba kantriai ir tylois dirbo painų darbą. Ilgu metmečių ji tik budėjo, dienos ir nakties sargybą nešdama. Abiem rankom sėjo ir laistė. Tai jos dienų darbas buvo. Nagi, ir užaugino. Dabar — lai jau pats Aukščiausias padeda.

"Lietuviškoji visuomenė, it anas nepakantrusis ligonis, dažnai urzgė ir į akis savo Tarybai šokinėjo, kodėl jos pagėjimą tyčiai vilkinanti, ligai pataikaujanti. Gi išmintingas gydytojas — vien šaltai ją ramino: jei staiga šoksime — akys išsidurs. Tegul ligelė pati pračina: ūmai ji neišplėšama.

"Ir vaikščiojo ligonis — visuomenė ir jos slaugytoja Valstybės Taryba, nykumo apimtos. Akys žemyn, galvos sprandose nulinkusios, kupros — lyg nematomą našatą neštų. Nerimo, laukė persilaužimo šin ar tan galan. Juo arčiau krizės — juo neramiau, juo vilties lyg ir mažiau..."

"Tačiau, ūmai Valstybės Tarybos šelmėnyje spurstelėjo rimta skaiestaspalvė vėliava ir linksmi, džiaugsmingai ėmė plakti, spurdėti virš stogu. Rimtai, galinai kraiposi šen ir ten, lyg laimindama gimtąjį miestą.

"Ir visų prašaleivių akys suziuro. Jos nuo pažemės kilo aukštyn. Pasididžiavimu pakilo galvos. Išsitėsė nugaros. Džiaugsmo ašaros blyksterėjo žmonių akyse. Ir rankos nenoromis kilo aukštyn padėkai Tam, kuris laumės juostą perdėjo iš ženkla, jog oras darosi per regi-

LIETUVISKOS MISIJOS BUENOS AIRES MIESTE

Jau nekartą pasaulio istorijoje atsitiko baisių nelaimių, kainavusių tūkstančius gyvybių, vien dėl to, kad koks nors fabrikas, lėktuvas, mašina ar traukinio garvežys nebuvo laiku patikrintas, pataisytas ar pertvarkytas.

Panaši baisi nelaimė grėsia kiekvienam žmogui, kuris užsimirš ar apsileis savo vidutinio gyvenimo pertvarkyme ir revizijoje. Ir mūsų iš nemirtingos sielos ir kūno sudarytas organizmas per ilgesnį laiką apsidėvi, ima šluvuoti, nebetiksliai veikti ir, laiku nesutvarkytas, gali prieiti prie didelės katastrofos, kurią gal jau bus labai sunku arba ir visai negalima atitaisyti.

Tokios vidutinės revizijos, viso žmogaus gyvenimo ir jo santykių su Dievu bei artimu sutvarkymo laikotarpis yra šventos Misijos. Jos uždeda didelę atsakomybę ir

pareigą pasinaudoti jomis kiekvienam, kurio apylinkėje jos yra ruošiamos. Atmesti Misijų malonę yra tas pats kaip atstumti Dievo mums ištiestą ranką, tas pats kaip Jam į akis pasakyti, kad Jo malonės yra niekam vertos, mums nereikalingos ir kad mūsų sielos reikalai mums visai nerūpi. Tokio užgavimo Dievas mums gali nedovanoti ir mums niekada daugiau savo gelbinčios rankos nebeįtiesia.

Dar didesnis nusikaltimas būtų Misijas pajuokti ir kitus nuo jų lankymo trukdyti bei atkalbinėti. Tai būtų stūmimas ne tik savo, bet ir kito žmogaus sielos į pražūtį. Tokį žmogų Dievas dažnai dar čia žemėje skaudžiai nubardžia.

Tokioje rimtoje nuotaikoje ir šių amžinybų minčių įtakoje gyvena šiuo metu Buenos Aires lietuviai, lanką Misijos.

mas, grynąja ir daugiaspalviaj saulės spinduliai. Jau pereina jį kiaurai, jau rašo savo žiedus.

"Laumė metė iš savos juostos tris žiedus ir tarė Lietuvai: "žekit, į ženklą jums patvarumo, vilties ir galybės — geltona, žalia, raudona! Žiūrėkite, kaip tai dera! Dera seselės dailininkės rašte audimėlyje, dera ir kiekvieno lietuvio širdužėje.

"Dera. Tik kam tie šešėliai, kurie kliudo saulei dailininkei Laumės Juostą kendentį varsomis ir jas draikyti visų džiaugsmui?"

"Ei, ir čia tu toks pat neatogoda žmogelis! Gi kaip tik tie drėgni, juodi, negražiūs debesys ir padaro tuos stebuklingus vaivorykštės gražumus: jų drėgmės lašai išskedena bespalvį spindulį į septynias spalvas, kurių trys ir Lietuvai kliūva.

"Taigi, galvą aukštyn, Miels Lietuvi! Kad ir tamsu šiandien ir tau dangus apniukęs, — tu žinok, kad varsų galimybė nenyksta. Ji tik slepiasi ir, tinkamu laiku, vėl sužais tam akyse ir tu jai nusišypsoi, viską užmiršęs. "Tai valio gi, Lietuvos Trys Spalvos!"

URUGVAJAUS LIETUVIAI

DIDZIOSIOS URUGVAJAUS LIETUVIŲ MISIJOS

Jau ketelą mėnesių Urugvajaus Lietuviai ruošėsi didžiosioms savo kolonijos Misijoms. Pagaliau rugsėjo 4 grįžo iš Brazilijos, sėkmingai ten pravedęs Misijas, T. Jonas Bružikas. Montevideo Lietuviai pradėjo savo Misijas rugsėjo 16 iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo daug didesnis lietuvių būrys, negu bet kokiomis šventėmis. Bažnyčioje matėsi daug naujų ar retai matomų veidų. Tai labai gražus ir džiuginantis dalykas, kad Urugvajaus Lietuviai pradeda vis platesniu mastu suprasti, kaip žema ir niekinga vietoj Amžinojo pasaulio Kūrėjo pradėti garbinti tautų žudiką ir milijonų vergų valdytoją Staliną ir jam patsidavusių melagių gaują. Juk kiekvienam galvojantiam žmogui turėtų būti aiškūs dalykas, kad jeigu sovietai turėtų sukūrę ką nors tikrai gražaus, ko kiti neturi, tai jie ne tik leistų turistams atvažiuoti ir pasižiūrėti, bet juos dar ir kvieštų, kaip tai daro kiti gražūs ir turtingi kraštai. O dabar juk ta visa komunistinė Rusija yra tik vienas didelis kalėjimas, kur niekas nė feiti negali, nebent bus vienas iš to kalėjimo sargu. Gi kaip tą kalėjimą vadinsi — rojum, laisva šalim ar demokratiškiausiu kraštu — visai nesvarbus dalykas, nes kalėjimas lieka kalėjimu.

Todėl visai suprantamas dalykas, kad lietuviai, gyvenantieji tokiaime laisvame ir tikrai demokratiškame krašte, kaip Urugvajus, daug gerčiau praręgę ir supras komunistų baidiųjų apgavystę. Ir ta valanda jau visai arti. Tai aiškiai įrodė stebėtinais gausus lietuvių dalyvavimas savo Misijose. Čia net įvyko labai retas pasulyje dalykas, kad vyrų savo dalyvavimu Misijose pralenkė moteris. Tai vėl gražus įrodymas, kad Urugvajaus lietuvių religinis susipratimas nėra vien koks nors senų bobelių pamaldumas, bet vyriškas atsidasvimas tikrai giliai pažintai tiesiai, ir nėra koks nors girtuoklių ar moralškai smukusių žmonių susijėjimas, kaip tai būna raudonųjų subuvimuose, bet priešingai yra darbas vyrų pagėsusių sunkesnį doros kelią, nes jie suprato, kad tik toks kelias tėra vertas žmogaus.

Ypatingai visus sujaudino iki ašarų, kai paskutinę Misijų dieną, iškilmingų ir gražiai sugiedotų pamaldų metu prie Dievo stalo artinosi atskiriamis grupelėmis lietuviškos šeimos. Retai kada šioje bažnyčioje būna išdalinama tiek daug šv. Komunijų, kaip dabar lietuviams. Vietiniai kunigai ir pasauliečiai negalėjo atsistebėti tokiu gausiu lietuvių dalyvavimu. Bažnyčia buvo pilna prisigrūdusis sėdinčių ir stovinčių lietuvių ir visiems buvo malonu klausytis darniai giedančių Vytauto Dorelio vadovaujamų vyrų ir jaudinančio bei sukreinančio Tėvo Misijonieriaus pamokslą.

Pamaldose dalyvavo ir Lietuvos Ministras Dr. Kazimieras Graužinis su šeima. Tą dieną surinktos gausios aukos buvo paskirtos Vokietijoje tebevargstantiems lietuviams ligoniams ir seneliams. Iš viso 200 pežų buvo įteikta p. Ministrui, kad lietuvių katalikų vardu persiųstų Lietuvos Raudonajam Kryžui, kuris yra pasižadėjęs pranešti tiksliai apie pinigų gavimą ir jų suvartojimą. Didžiosios Urugvajaus lietuvių Misijos buvo iškilmingai užbaigtos rugsėjo 30 d. po pietų iškilmingu aktu bažnyčioje ir didinga lietuvių eiseną į antrąjį Cerro—San Rafael bažnyčia. Dalyvavo apie 500 lietuvių. Eisenoje buvo nešama nuosava lietuvių bažnytinė vėliava ir naujai įsigytas bei p. Antano Brazio apmokėtas Misijų Kryžius. Dabar tas Kryžius yra didžiojoje Cerro bažnyčioje, lietuviai gausiai jį lanko ir puošia gelėmis.

Dalyvis.

Kaimynai, susitikę po daugelio metų, Tonkinson parke, Montevideo, prie p. P. Totilo automobilio, kuriuo jis pavaižinėjo "Laiko" redaktorių ir administratorių po Montevideo miestą jų atsilankymo proga. Iš kairės į dešinę: Pr. Totilas, Ver. Totilienė, Ona Totilaitė Pašukonienė ir k. P. Garšva.

PRAILGINTA LIETUVIŲ KATALIKŲ RADIJŲ PROGRAMA

Visuotino lietuvių pritarimo ir poros trumpučių katalikiškų firmų skelbimų dėka nuo spalio mėnesio pirmojo sekmadienio ši tikrai lietuviškoji programa buvo prailginta iki 25 minučių. Sakome šit tikrai lietuviškoji programa, nes Urugvajuje dar tebeveikia ir kita radijo programa, kuri nori vadintis Lietuviška, nors iš tikrųjų tik vartoja lietuvių kalbą ir daiva savo žemiems tikslams. O jū tikslai jau daug kam darosi aiškūs, nes ten lietuviai nuolat maišomi su įvairiais slavais, mokinami rusiškų dainų ir ypatingai pratinami dainuoti Sibiro vergų ir kalinių dainas. Bet veltui jų vargas ir pastangos, nes lietuviai jau nuo senų caro laikų žino, koks iš rusų gali būti draugas lietuviui. Ar Rusiją valdo batiuška caras, ar raudonasis caras Stalinas — nėra taip svarbu. Svarbu tai,

kad rusui visada niežėjo nagus ir dantis, kad tik pagriebti tą riebę ir skanų kąnelį — Lietuvą. Maža tėra tokių begėdžių lietuvių, kurie garbintų Staliną už tai, kad jis nutrėmė į Sibirą jū broli ar seserį ir duoda vilties pačiam ir tas eiles patekti. Lk.

MISIONIERIAUS T. J. BRUŽIKO PAGERBIMAS

Spalio 4 d. Montevideo lietuvių veikėjo p. Antano Brazio namuose įvyko kuklus visam pasauliui lietuviams žinomo misionieriaus T. J. Bružiko SJ pagerbimas ir padėka už sėkmingai pravestas misijas vietos lietuvių kolonijoje. Pagerbime dalyvavo Montevideo lietuvių kapelionas T. Vl. Mikalauskas, rašytojas K. Čibiras, "LAIKO" garbės leidejai A. Kaušinis, J. Musteikis, J. Bislys ir kt.

Antanas ir Emilija Brazilijai jau yra išleidę net tris "LAIKO" numerius. Misijų proga nupirko gražų paminklinį kryžių ir apmokėjo spalio 7 d. lietuvių radio valadėlės išlaidas. Sektinas pavyzdys.

TAI TOKS ATSILYGINIMAS KOMUNISTŲ TARNAMS!

Spalio 1 d. lūdnaj užbaigė savo varginą gyvenimą daugeliui pažįstamas ir kadaise buvęs garbingas bei talentingas lietuvis ir mokytojas Juozas Čiučelis. Atsirado keletas tamsių gaivalų, kurie, žinodami žmogelio silpnybę prieš alkoholį, tai būriausiai išnaudojo ir vargšą vis giliau gramzdino. Nors jie gerai žinojo, kad gerimas tikrai bus mirtinas smūgis tam nusilpnėjusio valios žmogui, jie atvirai dar jo mirties išvakarėse gėrėsi, kiems: "Davėm gėrti Čiučeliui, kiek tik jis benorėjo." O dabar tie nelaimingieji suvedžiojotai gal visai ramūs ir nesijaudina, kad negarbingas girtuoklio mirtimi mirė tas, kurį jie prie to girtuokliavimo traukė, norėdami vargšą savo tikslams išnaudoti.

Staigi P. Čiučelio mirtis kolonijoje sukėlė įvairių kalbų. Kaip žinoma, šis vargšas P. Amerikoje kelis kartus keitinėjo savo "įsitikinimus". Paskutiniais metais dirbo komunistinio "Darbo" redakcijoje ir gyveno "draugų" centre Cerroje. Sekmadienį (30.IX.) visą dieną su "draugais" gėręs, pirmadienį išspagiuodamas pasijutęs negerai ir tik iš smuklės parvežtas numiręs.

Velionį "draugai" iš bankrutavusio šmeižtlopio "Kultuvės" pakvietė į savo laikraštuką specialiai katalikams ir patriotams šmeižti. Jis tą darbą atlikdavo gana uoliai, tuo pačiu laiku "draugų" tarpe dar ieškodamas vadinamų trockistų. T. Bružiko, S. J. su dideliu pasisekimu vestų misijų proga nelaimingas, dar kartą išplūdo religiją ir dvasiškumą, vargšai nujausdamas, kad tai buvo jau paskutinis jo "draugams" pastaravimas. Kai kas mano, kad šiame įvykyje reikia matyti Aukščiausiojo Teisėjo pirštą...

ROSARIO LIETUVIAI

DIDELIS PARENGIMAS - PIKNIKAS

Spalio 28 d., sekmadienį, lygiai 12 val., lietuvių žemėje, Tupungato 1831, R. L. B. rengia didelį Pikniką. Bus naujos žemės inauguracija. Visiems LAISVAS ĮEJIMAS. Nebus jokios pažangos, jokių bilietų. Bus proga pasimatyti su pažįstama, pakvėpuoti grynu oru ir pamatyti kas NAUJO Lietuvių žemėje. Lygiai 12 val. bus pietūs. Kainos prieinamos. Šeiminkės paruoš visokių skanėstų ir valgių. Veiks bufetas. Atsiminkite, visiems laisvas įėjimas! Vieta yra keturios kvadros nuo gatvės San Martin. Įėjimas tikiai iš TUPUNGATO gatvės.

LIETUVIS SALEZIEČIŲ SPAUSTUVĖS DIREKTORIUS

Į Rosario Saleziečių įstaiga neseniai iš Italijos atvyko salezietis vienuolis Jurgis Brizgys. Saleziečių jis tapo jau prieš 15 metų ir prieš paskutinį karą buvo nuvykęs į Italiją, kur iki šiol gyvena, užimdamas atsakingas pareigas Saleziečių įstaigose. Būdamas specialistas fotografas ir spaustuvininkas, jis buvo paskirtas į Argentina ir Rosario mieste esančios Saleziečių spaustuovės direktoriumi. Pareigas jau perėmė. Rosario lietuvių kolonija džiaugiasi, kad lietuvis užima tokias atsakingas pareigas, ir tikisi, akd jis įsijungs taip pat ir į kolonijos visuomeninį darbą.

Jurgis Brizgys, S. D. B. yra kilęs iš Marijampolės apylinkės. Jo brolis yra vyskupas Vincantas Brizgys, kuris šiomis dienomis taip pat jau pasiekė Ameriką ir žada apsigyventi Chicagoj. Vieno sesuo vienuolė gyvena Kanadoje. Trys broliai su šeimomis gyvena JAV-bėse. Jo brolis Simonas, buvęs Kauno miesto savivaldybių tarnautojas, su šeima gyvena Clevelande, antrasis brolis ekonomistas su žmona gyvena Brooklyne, trečiasis inžinierius Petras su šeima gyvena Chicagoj ir dirba vienoje chemijos laboratorijoje.

LIETUVIS GOLFO PAŽIBA

Ką tik "Rosario Golf" klubas užbaigė savo turnyrą, skirtą mėgėjams ir profesionalams. Idomiausias buvo profesionalų varžybos. Žaidimas vyko per 36 "duobutes". Tuojau paėmė pirmenybę R. Barbieri ir mūsų lietuvis Emilijus Žukas. Iki paskutinio nušimo sunku buvo nuspresti, kas laimės. Barbieri gavo 151 tašką. Mūsų lietuvis Žukas gavo 152. Bravo mūsų tautietis!

Prie progos reikia pastebėti, kad desinformatorių Montevideo kolonijoje vis dar netrūksta. Be kitų, "dėl visko" porą kartų per metus išleidžiamas lapekis "P.A.L." savo paskutiniame numeryje, ekskatalikų prirašomas, visai iškreiptai pavaizduoja Urugvajaus lietuvius dvasiškius ir jų veiklą. J. V.

TRUMPOS ŽINIOS

- P. Vilutienei padaryta kelios sunkios operacijos Españoli ligoninėje. Sunkiausia buvo galvos operacija, bet dabartiniu laiku sveiksta ligonė.
- P. Klimai, kurie turi didelį restoraną netoli Rosario Norte stoties, šiomis dienomis rengiasi labai didelėms iškilimėms: tuoksis jų labai simpatiška duklė Tamara. Vėliau bus praneštos smulkmenos.
- R. L. B. nariai atvežė, p. J. Liutkevičiaus padirbtus stalus ir suolus į mūsų centrą. Greitai bus jie gražiai nudėžyti. Kiti nariai pasodino medelius... Patogios išvietės jau įrengtos. Žodžiu, bus kur rengti piknikus ir asado.
- Juozukas Kalainis priėjo prie Pirmos Komunijos, švenčiant Saladillo paprapijai savo Globėjos šventę. Neteko girdėti, ar buvo kitų lietuviuku.
- R. L. B. eilinis susirinkimas bus spalio 21 d., sekmadienį, tuojau po pamaldų Buen Pastor patalpose, Laprida 2785, Rosario.
- Pagerinimams R. L. B. žemėje įrengti aukojų po \$ 50 pežų kiekvienas: J. Rakutis, J. Ašmonas ir S. Sarašinskas. Paskolino \$ 1000 p. STEPAS ZAVARAUSKAS. Visiems jiems nuoširdus lietuviškas aciu!

KORDOBA

Mano gimtadienio suakties proga spalio 1 d. mane sveikinsiuosi Staigaliams p. p. Elenai ir Vytautui Staigaličiams, Dr. Justinui ir Jurgitai Kuncaičiams, Jonui ir Rosai Vaitaičiams, Janei ir Vladui Šimoliūnams, Antanui Reškevičiui, Židoniams ir kitiems reiškiu didelę nuoširdžią padėką. Matas Bendinskas.

TEMPERLEY

Argentino Lietuvos Bendruomenės Temperley ir Apylinkių skyrius nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie suruošto knygyno naudai vermuto. Panelėms Jonytei Galinaitytei ir Angeleytei Garbuzaitei už garbės sargybą prieš pergaminą, Jonytei Zurbaitei už dalyvių surašymą ir svečių priėmimą, Martai Garbuzaitei už gelijų sejojimą, ponams Jonui Zurbai, Mykolui Morkūniui, Domininkui Galinaičiui ir Albinui Garbuzai už tvarkos vedimą, Kazimierui Šiautkuliui už svečių priėmimą, visuomenininkui Juozui Želioniui už knygynui padovanotą 5 labai vertingas knygas. Taip pat labai aciu visiems dalyviams, kurie savo dalyvavimu prisidėjo prie knygnešių darbo.

Argentino Liet. Bendruomenės Temperley ir Apylinkių skyriaus valdyba: pirm. J. Stasiulevičius sek. J. Zurbaitė

KULTŪROS FONDAS VEIKIA

Argentinos Lietuvos Kultūros Fondas, įsisteigęs prieš porą mėnesių, sparčiai stumia savo organizacinį darbą pirmyn. Rugsėjo 30 d. Lietuvos Salės patalpoje įvykius valdybos ir kultūrininkų susirinkime buvo svarstyti tinkamiausi būdai paskleisti Kultūros Fondo minčiai Argentinos lietuvių tarpe ir aptarti organizacijos pagrindai. Spalio 6 d. įvykusiame valdybos posėdyje "LAIKO" skaitykloje dalyvavo taip pat Argentinos Lietuvos Bendruomenės atstovai iš Temperley ir Avellanedos skyrių. Fondo valdybos pirm. prof. Domas Gruodis patiekė Kultūros Fondo įstatų projektą, kuris papunkčiui buvo apsarstytas ir priimtas.

Leituviškos Kultūros mylėtojai kviečiami stoti į Argentinos Kultūros Fondą nariais ir savo morale bei materialine parama prisidėti prie Fondo veiklos.

GYVAS SUSIDOMĖJIMAS PASKAITOMIS

Rugsėjo 30 d. Lietuvos Salės patalpoje įvyko pirmoji paskaita apie katalikišką pasaulėžiūrą. Paskaitą skaitė kun. P. Brazys MIC. Paskaita rado gilų atgarsį giliau galvojančių tautiečių tarpe ir baigėsi įdomiomis diskusijomis. Sekanti paskaita įvyks Lietuvos Salėje, Brasil 835, Avellaneda, š. m. spalio 28 d., sekmadienį, lygiai 17 val. Tema: Ar tikrai galima įrodyti, kad Dievas yra? Po paskaitos vėl bus laisvos diskusijos ir pateiktų klausimų atsakymas. Pateiktina, kad dalyviai iš anksto užsirašytų girdėtas abejones bei užmetimus.

VYČIŲ PAMALDOS

Spalio 28 d. 10.30 val., per lietuviškąją Sumą, Argent. Liet. Jaunimas Vyčiai turės bendrą šv. mišias, užsakytas už gyvus ir mirusius dr-jos narius bei jų šeimas.

Jonas Žekys ir Elena Šovinytė rugsėjo 22 d. Lietuvos bažnyčioje prisiekia vienas kitam amžiną meilę. Moterystės liudininkai: M. Žekytė de Castromil ir J. Limba. Moterystę lamina lietuvių kleb. kun. J. J. Jakaitis, jam asistuoja kunigai K. Černiauskas ir J. Margis.

VYČIŲ VAKARAS

Judriausieji jaunėji, Vyčių S-gos nariai, dažniausiai surengia šeštadienį pasilinksminimą ar sekmadienį popietes. Kartais tik šokius, o kartais ir su programomis pasirodo. Rugsėjo 29 d. po Vyčių S-gos pirm. A. Mikučionio įžanginės kalbės gražiai padeklamavo jaunūtė Zuzana Vanagaitė. Linksmai nu- teikė visus kitas taip pat dar tik vėnuolikmetis akordeonistas J. Stalioraitis. Dialoginį vaizdelį suvaidino Nelida Krivickaitė ir Antanas Mikučionis. Dar turėjo būti ir sporto būrelio pasirodymas, bet jis atidėtas kitam kartui. Po trumpo ir linksmo programos buvo šeimyniškas pasilinksminimas.

ATOSTOGAUJA IG. PADVALSKIS

Lietuvai Išč. Centro ir Ar. L. Bendruomenės LOK pirmimininkas Ignas Padvalskis su šeima rugsėjo 30 d. išvyko į Córdoba, kur praleido dviejų savaitių atostogas ir pataisė sveikata.

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Š. m. rugsėjo 29 d. šeimos židinį sukūrė Jul. Mičiūdas su Joana Vaštakaitė. Iškilmingos sutuoktuvės buvo Kristaus Karaliaus bažnyčioje Villa Lugano. Su-

LIETUVIŠKA DANTŲ KLINIKA

Consultorio Dental "PAVON" Sav. N. KRUKAUSKAS Dirbtiniai dantys — karūnėlės — blombavimas — d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14—20 val. — Susikalbama jv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. gelež. stoti)

tuoktųjų svotu buvo Lietuvos Centro pirmimininkas K. Mankus, svočia — Elena Kašėtienė. Vestuvių vaišės buvo Lietuvos Centro patalpoje, dalyvaujant apie 250 jaunavedžių giminių, draugu ir pažįstamų. Jaunavedžiai yra taip pat Argentinos Lietuvos Jaunimo Dr-jos nariai. Linkime laimingo ir gražaus gyvenimo!

LIETUVIŲ CENTRO 25 METŲ SUKAKTIS

Savišalpos ir Kultūros Dr-ja Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvos Centras šiais metais švenčia savo gyvavimo 25 metų sukaktį. Tai sukurkiami atžymėti sukurtojo patalpoje Villa Lugano minėjimą su kalbomis ir vaišėmis, kurios įvyko spalio 13 d.

IŠKILMINGOS PAMALDOS UŽ VILLA SASTRE MIRUSIUS LIETUVIUS

Zinomo visuomenininko Jono Stasiulevičiaus iniciatyva buvo užsakytos iškilmingos šv. mišios už mirusius Villa Sastre lietuvius: Anuprą Gasėną, Oną Šiaudkulių, Zigmą Širvinską, Emiliją Deveikię, Kazimierą Samulį ir Elenutę Gikytę. Mišios bus atliktos Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje, Avellanedoje, š. m. lapkričio 25 d., sekmadienį, 10.30 val. Šv. Mišioms aukojo: \$ 30: E. Širvinskienė ir Alb. Gasėnienė; \$ 20: Kaz. Gikis; \$ 10: J. Stasiulevičius, J. Zurbas, U. Samulienė, Pil. Vaitkevičius, J. Deveikis, Vl. Mulokas, M. Šavžuk, Kaz. Kudulis, Kaz. Šiaudkulis ir M. Morkūnas; \$ 5: Zlotkienė, B. Delinkevičius, Kaz. Šavynis, J. Navickas, J. Ramanauskas ir Alb. Garbuzas. Iš viso suaukota \$ 210.

IŠVYKO Į AMERIKĄ

Spalio 12 d. laivu "Argentina" į JAV-bes iš Buenos Aires uosto išvyko Juozas Siminkevicius. Į Argentina jis buvo atvykęs iš Italijos 1948 m. kaip tretintinis. Apsigyvens pas savo tetą p. Palubinskienę (6077-71 Ridgewood Ave., Brooklyn 27, N. Y.).

Patikslinimas. Pereitam "Laiko" nr. Dr. A. Laucio str. "Ugnies Žemės sosti- nėje" trečios pastraipos pirmoji eilutė turi būti: "Ushuaia turi apie 4000 gyventojų".

1951 m. SPALIO MĖN. 7—21 d. d.
 Argentinos lietuvių šventovėje — Vilniaus Aušros Vartų bažnyčioje Avellanedoje, Brasil ir Mendoza kampas, vyksta
Šventųjų Jubilėjaus Metų Misijos
 Kasdien 8 val. ryte ir 8 val. vakare pamokslus sako lietuvis misijonierius T. VL. MKALAUŠKAS ir Kun. JONAS BRUŽIKAS, jezuitai.
 Pirmoji misijų savaitė (7—14) — **Moterims ir Mergaitėms**
 Antroji misijų savaitė (14—21) — **Vyrams**
VISI LIETUVIAI KVIEČIAMI MISIJOSE DALYVAUTI

Nauji "Laiko" rėmėjai

\$ 30: Mykolas Galeckas ir E. ir Br. Pallulioniai; \$ 20: M. ir V. Bendinska (Cordoba) ir Grasila Krivickienė; \$ 10: Elzbieta Bubnelienė, Pranas Gvazdauskas, Adolfas Jakimowski, Jonas Krivickas, Stasys Masiokas, Dolores Petronis, Konstancija Povilonytė, Povilas Rastauskas, Juozas Stankevičius, Birutė Sturevičiūtė, Domicelė Šeškienė ir Boleslovas Šilaišis; \$ 5: Ona Lipinskiene ir Mykolas Stasevičius. Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "Laiko" rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuoširdų lietuvišką aciu.

STEIGIAMAI SPAUSTUVEI AUKOJO

Kazimieras Čibiras \$ 500, T. Vl. Mikalauskas S. J. \$ 100 ir savo gausia auką parėmė taip pat Ona Palubinskiene. **Vaclovas Stankus** ir Juozas Sadauskas neseniai atidarė lietuvišką kavinę Brasil ir La Rioja gatvių kampe, Avellanedoje.

PRANEŠIMAS

1951 m. spalio 21 d. 12.30 val. Lietuvos parapijos skaitykloje šaukiamas visu sportininkų ir sportui prijauniančių susirinkimas. Bus steigiamas sporto klubas ir renkama valdyba.

GAUTI LAIŠKAI

Iš Lietuvos Konsulato New York gavo laiškus: Petras Shenis ir J. Vajėga; Iš Austrijos: Lina Preobrachensky; iš JAV: Vytautas Galčius. Laiškus atsiimti "Laiko" redakcijoje.

T. VL. MIKALAUŠKAS SJ

AVELLANEDOJE
 Spalio 7 d. į Avellaneda atvyko Montevideo lietuvių kapelionas T. Vl. Mikalauskas SJ. Jis laikinai pavaduoja misionierių T. J. Bružiką, dėl savo pratęsimu formalumų nespėjusių laiku atvykti į Avellaneda vesti lietuviams misijas.

NAUJI VERAX STRAIPSNIAI ARGENTINOS SPAUDOJE

Paskutinę savaitę vėl pasirodė Argentinos dienraštis "El Pueblo" trys C. Verax — K. Čihiro straipsniai, kurie pradengia pasauliui geležinę uždangą ir parodo tikrąjį tiesą apie bolševikų darbus. Štai straipsnių antraštės: "Apresurados preparativos para el día X" "El rey d. los esclavos sovieticos" ir "Cómo se vivía en el clero". Kelį to paties autoriaus straipsniai pasirodė ir įtakingame Buenos Aires žurnale "Dinamica Social".

DR. A. LAUCIS PASKIRTAS Į NAUJĄ VIETĄ

Dr. A. Laucis su žmona grįžo iš Ugnies Žemės, kur du mėnesius pavadavo Rio Grande miesto ligoninės direktoriau. Dabar yra pastoviai paskirtas į Rio Negro provinciją Comallo miesto ir ligoninės gydytoju. Spalio 30 d. p. p. Marija ir Augustinas Laucia išvažiuoja į paskyrimo vietą. Paskyrimo vieta yra Argentinos pietuose, netoli kurortinio San Carlos de Bariloche miesto. Dr. Laucis yra prieš tris metus atvykęs iš Šveicarijos ir trumpu laiku savo nuosirdumu ir atsidadavimu pacientams įsigijo ne tik lietuvių, bet ir vietinių tarpe gerą vardą ir pasitikėjimą. "Laiko" skaitytojai tikisi susilaukti įdomių reportažų iš naujosios p. p. Laučių gyvenamos vietos. Savo nuosirdžiam bendradarbiui "Laikas" linki gerai įsigyventi naujo paskyrimo vietoje ir toliau nemutraukti ryšių su didžiąja Buenos Aires lietuvių kolonija.

MOTERŲ IR MERGAIČIŲ DR-JOS "BURUTĖ" 20-TIES GYVAVIMO METŲ SUKAKTIES PROGA

š. m. spalio 27 d. Lietuvos Salėje, Brasil 835, Avellaneda, yra statoma nepaprastai jautri, patriotinė S. Kymantaitės — Čiurlionienės 4 veiksmy drama

Aušros Sūnūs

Nepraleiskime progos pagyventi knygnešij dvasia! Pradžią 8 val. v. punktualiai.

Artimiausias virtuozo
Andriaus Kuprevičiaus
PIANO KONCERTAS
 įvyksta antrajame savo didumu Buenos Aires teatre
"ODEON"
 š. m. spalio 30 d., antradienį, 22.00 v.
 Išpildomi rinktiniai lietuvių ir nelietuvių kompozitorių kūriniai.
 Tautiečiai kviečiami gausiai atsilankyti.

LAIKAS
 "EL TIEMPO" Semanario Lituanio Registro Nacional de la Pro-piedad Intelectual No 350417
 Director resp. — Pbro. C. Vengras. Redaguoja Red. Kolegija. Vyr. Red. Dr. P. Brazys. Pinigus siūsti administratoriui: Francisco Garšva. KAINA: Argentinoje met. \$ 20.—, pusei met. \$ 10.—, atsk. nr. \$ 1. Urugvajuje met. 4 Urugv. pezai. Kitur — met. 2 doleriai. Oro paštas metams kainuoja 3 dolerius.

1951. X. 15   ☆   IV METAI   ☆   Nr. 54

KUN. A. GRAUSLYS BAŽNYČIOS REKTORIUS

Iš Argentinos į JAV nuvykęs "Laiko" bendradarbis kun. Alf. Grauslys, aplankęs Los Angeles ir Chicagos lietuvių kolonijas bei savo pažįstamus, vėl sugrįžo į Canutillo, Texas, kur yra paskirtas vienos bažnyčios rektorius pareigoms.

Rugsėjo 11 d. iš Rio de Janeiro buvo atskridusi Ona Šmėgaitė, p. šeškaus pusseserė, kuri jo šeimoje, Buenos Aires, viešėjo iki spalio 1 d. Viešnia iš Brazilijos susipažino su Argentinos lietuvių kolonija, lankėsi Lietuvos parapijoje Avellanedoje ir kitose kultūrinėse lietuvių įstaigose. Pasiviešėjęs vėl išskrido atgal į Braziliją.

Aleksandras Tuminas iš Caseros savo sunkvežimio durimis nusivėrė pirstų. Gydos namie gydytojo priežiūroj.

Inž. Jonas Čekanauskas pradėjo didelę statybą, rengdamasis savo fabri- ką padidinti daugiau negu du kartus.

Pirmąjį "Laiko" Garbės Leidėją pramonininką Praną Ramanauską, jo vardinį progą spalio 4 d. pasveikinti susirinko būrys lietuvių varduvininko draugu ir artimųjų. "Laiko" redakcijos ir administracijos vardu sveikino kun. dr. K. Černiauskas.

Br. Eidukonis vardinį progą spalio 6 d. savo namuose surengė jaukį vakarienę jį sveikintiems šeimos prie- teliams ir pažįstamiems. Gražiai paruo- štame priėmimo matėsi nemažai būrys lietuvių pramonininkų ir kolonijos dar- buotojų bei šiaip svečių. Svečių tarpe buvo J. Čikštas su šeima, J. Aukštikal- nis su šeima, A. Auštra, J. Petronis su Ponia, J. Sudnius su Ponia, Br. Leskau- skas su šeima, P. Žemaitis su Ponia, B. Kalkienė, Žilvytis su šeima, mokyt. Na- livaika ir k.

Rugsėjo 30 d. lietuvių Aušros Vartų par. bažnyčioje buvo pakrikštytas Jonas Karolis Stanisavičius, Liudvikos Vansavičiūtės ir Jono Stanisavičių sū- nus. Krikšto tėvais buvo: Jonas Baranauskas ir Felicija Vansavičienė.

Rugsėjo 29 d. Aušros Vartų lie- tuvių bažnyčioje buvo sutuokta Ona Bi- činskaitė su Humberto Francisco Mera- yo. Santuokos liudininkais buvo Paulius Bičinskis ir Elsa I. Merayo. Vestuvių vaišės įvyko jaunojo namuose Lanus. Pažymėtina, kad p. O. Bičinskaitė buvo užli Gojvojo Rožančiaus ir Labdaros Dr-jos narė.

Jau išėjo iš spaudos poezijos antalogija Ž E M Ė

Antalogiją redagavo KAZYS BRADUNAS. Studijinį (apie treč- dalį knygos) įvadą parašė JUO- ZAS GRINIUS.

ŽEMĖJE savo brandžiausią, kū- rybą spausdina: Juozas Kėkštas, Kazys Bradūnas, Alfonsas Nyka Niliūnas, Vytautas Mačernis ir Henrikas Nagys.

ŽEMĖ

ŽEMĖ išleido "LIETUVIŲ DIE- NŲ" žurnalas, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif, USA. Kaina 4 doleriai. Apie 200 psl., iliustruo- ta ir dviem spalvom atspausda.

ŽEMĖS antalogiją galima įsi- gyti pas leidėją ir šio laikraščio administracijoje. Ši knyga turėtų puošti kiekvieno lietuvių knygy- nėlį.

DU PRANEŠIMAI

A. L. B. Temperley ir apylinkių skyriaus valdyba savo posėdyje š. m. rugsėjo 16 d. nutarė kreiptis į visą lie- tuvišką koloniją, ypatingai į A. L. B. skyriaus žemiau nurodytu reikalu. Val- dyba apsarvėsiu Vokietijos Lietuvos Vasario 16 gimnazijos mokinių padėti, nutarė tam tikslui suruošti Lietuvos Klube, Boedo 737, Bs. As., vermutą. Mes, suprasdami mūsų brolių padėti, ne- galime pamiršti tremtinių, kurių Tėvy- nė laukia sugrįžtant, turime išiesti jiems pagalbos ranką, kaip tai yra pa- darę mūsų broliai inžinieriai, sukėlę ne- mažą sumą jų paramai. Taigi mes kreip- iamės į visus lietuvius ir lietuviškas organizacijas ateiti mums į pagalbą ar- ba bent patarti, kad galėtume sudaryti kuo daugiau išlėšų mūsų tautie- čiams esantiems vargo mokyklose.

Temperliciai tam tikslui suruoš ver- mutą ir tikslių datą paskelbs vėliau. Laukiame visuomenės nuosirdaus prit- arimo.

A. L. B. Temperley ir apylin- kės skyriaus ruošia Temperley "Club De- portivo Checoeslovaco", av. Pasco 1229, asado knygno naujai. Vieta labai gra- ži šeimoms praleisti laiką. Vaikams yra supuoklés ir kiti žaidimai, gražūs sodas. Bus gera muzika šokiams. Privažiuoti labai patogiu. Iš Temperley stoties col 78 ir "La Costera" priveža prie pat du- rų. Kas norės laukuose praleisti sekma- dienį, bus tikrai patenkintas. Laikas ir smulkesnės žinios bus paskelbta vėliau. Visus lietuvius ir mums prijauniančius kviečiame dalyvauti.

A. L. B. Temperley ir apylinkės sky- riaus Valdyba:

Pirm. J. Stasiulevičius
 Sekr. J. Zurbaitė

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame T. T. Mari- jonų Viršinininkui kun. J. J. Jakaičiui, kun. K. Černiauskui ir kun. J. Margiui už iškilmingą šliūbą, šv. Cecilijos cho- rui ir jo vadovui V. Rymavičiui už gie- dojamą bažnyčioje, V. Januškevičiui už patarnavimą, mus sveikinusiems kun. Kaz. Vengrui, kun. P. Garšvai, Lietuvai Išlaisvinti Centrai Argentinoje, A. L. Jaunimo Dr-jai, šv. Cecilijos chorui, Mo- terystės ir Mergaitių Dr-jai "Birutė", Vy- čių Klubui, Dr. P. Brazilui ir visiems sveikinusiems, patarnavusiems bei bran- gias dovanas įteikusiems mūsų sutuoktu- vių progą. Visiems lietuviškas aciu!

Elena ir Jonas Žekiai.

J. Sprindys Villa Lugano, c. Timo- teo Gordillo 5525, neseniai atidarė naują restoraną — valgyklą. Tame restorane taip pat dirba prityręs virėjas R. Kli- manskis.

"Laiko" Garbės Leidėja Vladė A- lišauskaitė ir Jurgis Marenholcui spa- lių 6 d. "Ramon Sarda" ligoninėje susi- laukė sveikos ir gražios pirmagimės dukrelės Iris Izabelės.

VLADO MASIOKO SŪRAUS VANDENS MAUDYKLĖ "KAUNAS"

Puikus plaukiojimo baseinas 30x10x2 metru. Viliojanti aplinka prie pat Bu- enos Aires: La Salada, prov. Bs. Aires. Vykti traukiniu nuo Uruburu tilto iki est. Igr. Budge arba kolektyvu Nr. 32 nuo Centenera iki pat galo. Lietuviai pas lietuvi!

Lietuvos Pasiuntinỹbė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

"LAIKAS" STEIGIA SAVO SPAUSTUVĖ
 Nuolat brangstant spaudos darbi, "LAIKAS" ryžosi steigti savo nuosavą spaustuvę. Tokias spaustuves užsieniuose turi kiek- vienias žymesnis lietuvių laikraštis. Kadangi raidžių rinkimo dar- bas yra pats brangiausias, todėl ir nutarta pirmiausia įsigyti linotipą.
 Kreipiamės į savo mielus skaitytojus ir rėmėjus, kviesdami au- koti spaustuvės fondui, nes laikraštis atliekamų pinigų neturi. Vi- dutinė linotipo kaina yra 100—150 tūkstančių pežų. Tikimės taip pat mūsų bičiulių paramos Šiaurės Amerikoje. Spaustuvės fondui aukojusieji bus skelbiami laikraštyje.
 Sukruskime! Savoje spaustuvėje "LAIKAS" išeis dažniau, punktualiau ir bus didesnis! Bendromis pastangomis padėkime pastovų pagrindą savam laikraščiu!